
HÍRES BŰNÜGYEK, TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

MORICZ PETER**A hajléktalan gyilkos**

Mintegy 20 éves „életes” pályafutásom egyik legbrutálisabb és legtanulságosabb gyilkossága történt Győrben, 2013 januárjában. A fiatal, hajléktalan férfi és az egyedülálló idős ember véletlenszerű találkozása tragikus eseményekhez vezetett. A sértett az áldozattá válás tipikus példajaként vakon megbízott egy idegenben, akiben nem lett volna szabad. Az alkohol – mint már annyiszor – nem csekély szerepet játszott az események folyásában.

Béla bácsi

Éppen csak túl voltunk az ünnepeken, elmúlt a bejgli- és kocsonyavarázs, a meglehetősen hideg, téli hétköznapiak visszatértek rendes kerékvágásukba. A panellakótelepen élő, 61 éves, rokkantnyugdíjas Béla bácsi is folytatta évekkel azelőtt kialakított napirendjét. Reggeli után elbiciklizett a lakásától több száz méterre lévő törzskocsmájába, ott beszélgetett, kisfröccsözött a cimborákkal, majd 11.00 óra körül eltekert a közeli kifőzdébe az előfizetett ebédjéért. Otthon elfogyasztotta az ételt, kicsit lepihent, és délután már újra a krimóban ült, ahonnan csak estefelé tért haza. És ez így ment nap mint nap. Ritkán volt részeg, de szinte mindig ittas.

És ezért élt magányosan, annak ellenére, hogy felesége és két felnőtt gyermeke a városban lakott. Csaknem 40 éves házassága ment tönkre az ital miatt, mivel Béla bácsi, ha ivott, agresszív lett, és ilyenkor otthon is nagyon erőssé vált. 2011 novemberében a felesége rendőri eljárást is kezdeményezett, miután a férje „végigpofozta” az utcán, de aztán könyörgőre fogta, és az asszony megbocsátott. De nem sokáig, a következő év januárjában elköltözött tőle, és azóta a közelben lakó lányuknál élt. A férjét néha meglátogatta, megnézte, miként él, el tudja-e látni magát. Az asszony találta meg a férje holttestét is.

Ricsi

A gyilkosság előtti hónapokban Ricsi nem volt jó passzban. A 29 éves, pék szakmájú fiatalember hosszabb ideje munkanélküli, hajléktalan volt, csavargott, alkalmi munkákból élt. Többször meggyűlt a baja a rendőrséggel, számtalan kisebb-nagyobb súlyú vagyon elleni bűncselekmény, és testi épség elleni cselekmények is szerepeltek a rovásán. Életmódja miatt az élettársától és nyolc hónapos, valamint két éves gyermekétől elválasztották, a család egy győri átmeneti otthonban élt. Ricsi ezt még elviselte volna, hiszen gyermekeit rendszeresen látogathatta, „volt értelme az életnek”. Aztán a gyámhatóság az anya felügyeleti jogát is megszüntette, és a gyerekeket az ország valamely intézetében helyezték el. Az apával nem közölték, hogy hol vannak a kicsik.

Ettől kezdve a férfi úgy érezte, hogy minden elveszett. Inni kezdett, rászokott az olcsó kábítószerre, amelyenhez éppen hozzájutott. Lopott pénzt, boltokban élelmiszert, cigarettát, vagy éppen alkalmi ismerőseitől „tarhált”, ott aludt, ahol befogadták. Télire egy tízemeletes panelház felső szerelősíntjén vackolta be magát.

Aztán 2013. január 12-én, egy szombati napon, Béla bácsi és Ricsi útjai végzetesen keresztezték egymást. A találkozás az idős ember életébe és a hajléktalan fiatalember szabadságába került.

A tragédiához vezető út

Történt ugyanis, hogy miután Béla bácsi elfogyasztotta a délelőttre „előírt” kisfröccsmennyiséget, elbiciklizett az ebédért, majd meglehetősen ittas állapotban hazament. Otthon azonban nem tudott bemenni a lakásba, mivel képtelen volt a kulcsaival kinyitni a lakásajtót. Minél tovább próbálta, annál idegesebb lett. Haragosan felhívta a feleségét, aki a segítségére sietett, de mivel az idős ember a felesége elköltözése óta zárbetétet cserélt, az asszony régi kulcsa nem nyitotta a zárat. A nő nem tudott segíteni, így a férfi elzavarta, majd úgy döntött, hogy visszamegy a kocsmába, hátha az ivócimborák között akad egy „szaki”.

Ricsinek nem volt törzshelye a panelek között megbúvó söröző, de behúzódott a hideg elől, és az asztalok között bókászott annak reményében, hogy valaki tán fizet neki egy italt. Akaratlanul is meghallotta, ahogy az öreg a pultnál mérgesen panaszkodott, nagy hangon vázolta problémáját.

Valószínűleg tényleg csak segíteni akart. Ügyes kezű volt, és a holmijai között akadt néhány szerszám is. Arra gondolt, szerezhethet néhány forintot a

szolgálatiért. Megszólította az idős férfit, aki annak ellenére kapott az alkalmon, hogy életében nem látta a fiatalembert.

Együtt indultak el, az öreg tolt a biciklijét. A meglehetősen hosszú úton mindenféléről beszélgettek, mindkettőjüknek volt éppen elég panaszkodnivalója. Mire a házhoz értek, szinte „barátok” lettek. Összehozta őket a saját nyomorúságuk.

Ricsi hamar kinyitotta a harmadik emeleti lakás ajtaját. Béla bácsi ennek nagyon megörült, beinvitálta jötevőjét, kávéval, itallal kínálta. Tovább meséltek egymásnak bánatukat, eközben elfogyott egy demizson bor, így lementek utánpótlásért a szomszédos lerakatba. Visszatérve, a konyhában telepedtek le, a további két liter bor elfogyasztása közben már az is szóba került, hogy Ricsi oda költözhetne az öreghez.

Béla bácsi megéhezett, elővett egy konyhakést, és falatozni kezdett...

Azt, hogy mi történt a konyhában, csak Ricsi vallomásából ismerjük. A lényeg – mint részek között gyakorta előfordul –, hogy Béla bácsi „beszölt”...

Részlet a gyanúsítottai vallomásból: *„Ekkor már a konyhában ültünk le, és az öreg nekiállt enni. Azt hiszem kolbászt meg bejglit is evett. Én már nem tudtam enni, mert annyira rosszul voltam a piától. Ekkor mondta, hogy nagyon szereti a gyerekeit, mire én visszakérdeztem, hogy akkor miért nem látja őket. Valamit mondott, már nem tudom, hogy mit, de az biztos, hogy az én gyerekeimről készült fotók ott voltak az asztalon. Már nem tudok visszaemlékezni minden részletre, de arra határozottan emlékszem, hogy az öreg ránézett a 8 hónapos kislányomról készült képre, és szó szerint azt mondta, hogy nagyon szereti az ilyen zsenge húsú gyerekeket, legszívesebben betenné a nyelvét a szájukba, és az óvoda elé is elmenne miattuk. Nekem ekkor elszakadt a cérna, olyan éktelen haragra gerjedtem, hogy nekimentem az öregnek és egyszer ököllel arcon is ütöttem. Dulakodni kezdtünk, ekkor a konyhából belöktem egy szobába, ahol ekkor még mindig a jobb kezében volt a kés. Ez egy nagyméretű, fanyelű, konyhakés volt. Ezt megpróbáltam tőle elvenni úgy, hogy rámarkoltam a pengéjére, de erre az öreg kirántotta az ujjaim közül, aminek hatására meg is sérültem a tenyeremen...Teljesen elborult az agyam, el tudtam venni a kést az öregtől, és azt többször beledöftem a testébe.”*

Nem tudjuk, mennyi az igazság abból, amit a gyilkos a támadás okáról elmondott. Az azonban biztos, hogy a borongós, de a baráti hangulatú, itallal alaposan meglocsolt eszmecserének tragikus vége lett. Béla bácsit a saját lakásában 29 dühös, elvakult késszúrás és vágás érte az arcán, valamint a felsőtestén. Ezek nagy része egyenként is halálos lett volna. Jellemző a beszél-

getés „mélységére”, hogy a sértett szervezetében a boncoláskor 3,49 ezrelék véralkoholt regisztráltak.

Azon az estén, abban a győri panellakásban egy ember meghalt, egy ember világa örökre bezárult. Ezt Ricsi is tudta. Órákig üldögélt a véres szobában, bánta, amit tett, de az ösztönei azt diktálták, hogy keresse a kiutat.

Részlet a gyanúsítottai vallomásból: *„Egyszer csak az jutott az eszembe, hogy menteni kellene magam. Ezért azt találtam ki, hogy átforgatom a helyszínt úgy, hogy rablásnak tűnjön a dolog. Kihúzogattam a fiókokat és átkutattam az öreg kabátját is. Ekkor találtam meg a tárcáját és a telefonját. A tárcából magamhoz vettem a bankkártyáját és a telefont is eltettem. Utána az egyik fiókban találtam három darab bélyegalbumot, illetve abban a szobában, ahol feküdt az öreg volt egy vékony tévé is, azt hiszem Sony márkájú, azt is magamhoz vettem... Elvittem a bankkártyáját, a Sony tévét, a telefonját a három bélyegalbumát a kulcsait és a kést.”*

Az elfogás

A tettes a sorstól még négy szabad napot kapott. Tudat alatt valószínűleg nem akarta igazán „megúszni” szörnyű tette következményeit. Mint a nyomozás később kiderítette, elkövetett ugyanis minden hibát, amit egy gyilkos elkövethetett. Használni próbálta a bankkártyát, több tízezer forintos számlát csinált a megszerzett mobiltelefonnal, és különböző lakótelepi kocsmákban házalt az ellopott tévével, valamint bélyegalbumokkal. Csupán a kést rejtette jó helyre: beledobta egy utcai szemetesbe, amelyet még az elfogása előtt ürítettek.

2013. január 15-én késő este Béla bácsi felesége értesítette a rendőrséget, miután napok óta nem tudta elérni a férjét sem telefonon, sem személyesen. Nem ment az ebédért a kifőzdébe, és a kerékpárja nem állt órákon keresztül a megszokott helyén, a törzskocsmá előtti biciklitartóban.

A kikerülő rendőrök az asszony jelenlétében találták meg a vérbefagyott férfit. A helyszíni szemle és az „életes” gépezet január 16-án hajnalban indult be.

Az adatgyűjtésnek, tanúkutatásnak és Béla bácsi stabil napirendjének tulajdoníthatóan, illetve a leírt elkövetői „hibák” feltárása nyomán gyors és sikeres nyomozást folytattunk kollégáimmal. Élmény volt, ahogy az ismeretlen elkövető utáni hajszában lépésről lépésre haladtunk előre, és egyre közelebb kerültünk a gyilkos személyéhez. Ricsit még aznap délután, a bűncselekmény tudomásunkra jutása után 12 órával elfogtuk és szóra bírtuk.

Vallomása alapján elfogadtuk, hogy nem gyilkos szándékkal ment el Béla bácsival, és nem azért ölte meg, hogy az értékeit megszerezze. Valami visszafordíthatatlan történt közöttük az alkohol hatása alatt, de hogy mi is lehetett az, arra teljes bizonyossággal már nem fog fény derülni.

Másfél évvel később a bíróság a fiatalembert bűnösnek találta különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés, valamint kifosztás büntetében, és életfogytiglani szabadságvesztésre ítélte.

Ricsi egy másik életben valószínűleg nem lett volna rossz ember. Amikor azonban osztottak a nagy kártyaasztalnál, neki vesztes lapok jutottak, ő pedig nem volt hozzá elég erős, hogy partiban maradjon.

A tanulság

Béla bácsi elkövette azt a hibát, amelyről az időskorúak áldozattá válásáról szóló bűnmegelőzési szórólapok alapvetése szól. Megszegte „az én házam az én váram” elvet.

Egyedülállóként a bizalmába fogadott és beengedett a lakásába egy idegent, majd képtelen volt uralni a kialakult konfliktushelyzetet.

Nem ismerte Ricsit. Nem tudta, hogy a fiatalember vagyon elleni és erőszakos bűncselekmények elkövetése miatt többszörösen büntetett előéletű, labilis idegzetű kábítószer-fogyasztó, aki az életét éppen teljesen kilátástalannak látta. Egyszerűen kapóra jött neki a fiatalember, aki szorult helyzetében – látszólag önzetlenül – felajánlotta a segítségét. Szimpatikus volt, lelki társra lelt benne, az idős ember mérlegelés nélkül elfogadta a társaságát.

És Béla bácsi valószínűleg önmagát sem ismerte kellő mélységig. Nem volt tisztában azzal, hogy ittasan mások számára nehezen kezelhető személyiség. Mivel pedig általában ittas volt, így nem volt kimondottan „egyszerű” ember. Ekképp történt, hogy a két dúlt lelkiületű, részeg férfi – valószínűleg bagatell okokra visszavezethető – szópárbaja dulakodássá, majd őrjöngő mésszárlássá fajult.

Meg lehetett volna előzni a bajt? Biztosan. Természetesen nem kell bezárkózni a saját világunkba, és minden általunk nem ismert emberről rosszat feltételezni, mindenhol az „ördögöt” látni, de kellő óvatossággal és józan ítélőképességgel csökkenthetők a biztonságunkat veszélyeztető kockázatok.